

Echtgenoten en partners zorgen voor elkaar

Van uw partner wordt verwacht dat hij of zij in kortdurende zorgsituaties de dagelijks terugkerende zorgtaken op zich neemt. Als u kortdurende zorg nodig heeft en er is uitzicht op herstel, dan kan uw partner u helpen met eten en drinken, toiletbezoek en lichaamsverzorging. Als uw partner deze verzorging niet kan bieden (bijvoorbeeld omdat hij of zij zelf een handicap heeft), dan kunt u alsnog een beroep doen op de AWBZ. Als bij voorbaat al duidelijk is dat de zorg langer dan drie maanden nodig is, dan spreken we van mantelzorg.

Benutten bestaande voorzieningen

Als er in uw situatie niemand is die bijvoorbeeld uw boodschappen kan doen of uw maaltijden kan verzorgen, dan bent u aangewezen op een boodschappendienst of maaltijddienst. Zijn deze voorzieningen voorhanden, dan kunt u in principe geen beroep doen op de AWBZ.

Verder zijn veel zaken op het terrein van wonen en welzijn bij wet geregeld. Als de zorg die u nodig heeft op een van deze terreinen ligt, is er geen AWBZ-aanspraak. Het CIZ kan u hierover verder informeren.

Mantelzorg: intensieve zorg

Als u dagelijks, langdurig en/of intensief wordt verzorgd door uw partner of huisgenoten, dan noemen we dat mantelzorg en geen gebruikelijke zorg. Ook als familie, vrienden of burens die zorg verlenen, spreken we van mantelzorg. Mantelzorg is altijd vrijwillig. Wanneer uw mantelzorger vrijwillig voor u kan en wil blijven zorgen is er natuurlijk geen aanspraak op AWBZ-zorg. Als uw mantelzorger echter te zwaar wordt belast, kunt u wel een beroep doen op de AWBZ. Indien gewenst kan een indicatie gesteld worden die de mantelzorger in staat stelt de zorg (gedeeltelijk) vol te houden.

Voor meer informatie over mantelzorg belt u de mantelzorglijn van de LOT, de vereniging van mantelzorgers: 0900-202 04 96 (ca. € 0,10 per minuut).

CIZ. Helder én gemakkelijk

Het CIZ is een onafhankelijke organisatie die vanaf 1 januari 2005 jaarlijks zo'n miljoen aanvragen beoordeelt voor voorzieningen op het gebied van zorg, wonen en/of welzijn. Ons doel is om over twee jaar in heel het land op één en dezelfde wijze te werken. Van Groningen tot Maastricht. Van Sluis tot Den Helder. Voor iedereen die zorg nodig heeft, is dat helder én gemakkelijk.

Landelijk voert het CIZ de indicatiestelling voor de AWBZ uit. Voorheen werd deze taak uitgevoerd door de regionale indicatieorganen (RIO's). Het CIZ werkt vanuit zestien regio's; in iedere regio zijn meerdere locaties. De gemeente waar u staat ingeschreven bij de burgerlijke stand is bepalend voor de locatie waar u uw aanvraag kunt indienen.

Het CIZ verzorgt voor een aantal gemeenten ook de indicatiestelling voor de Wvg (Wet voorzieningen gehandicapten) en voor sommige sociaal-medische voorzieningen. Als u vragen op een van deze terreinen heeft, informeer dan altijd eerst bij uw gemeente of bij het CIZ in uw regio waar u precies moet zijn.

Kijk voor het CIZ in uw regio in de telefoongids (soms nog onder de naam RIO) of bezoek onze website www.ciz.nl.

CIZ Landelijk bureau
Postbus 232
3970 AE Driebergen

WWW.CIZ.NL

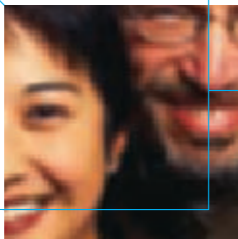
Deze brochure is een uitgave van het CIZ, Centrum indicatiestelling zorg. Aan de tekst kunnen geen rechten worden ontleend.

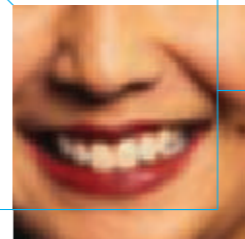
Zorgen voor elkaar? Natuurlijk!

Wat is gebruikelijke zorg en wanneer kunt u een beroep doen op de AWBZ?

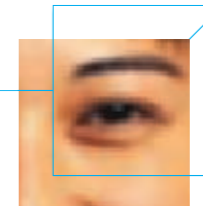
Zorg
waar het
nodig is.

Wat is uw
gezinssituatie?
Heeft u
hulp van
huisgenoten?

Van welke
voorzieningen
in de buurt
kunt u gebruik
maken?

Zorg voor duidelijkheid

Deze brochure gaat over uw recht op zorg op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Als u door ziekte, stoornis, aandoening of handicap afhankelijk wordt van anderen, staat u voor een aantal vragen. Wie doet bijvoorbeeld het huishouden? Wie helpt u bij het douchen? En wie zorgt voor de kinderen? Kunt u rekenen op de hulp van familie, vrienden en bekenden? En is dat voldoende of heeft u daarnaast ook professionele zorg nodig?

Het CIZ, Centrum indicatiestelling zorg, is de onafhankelijke organisatie die beoordeelt of u voor AWBZ-zorg in aanmerking komt. Om dat goed te kunnen doen, kijkt het CIZ samen met u grondig naar uw gezondheid en uw woon- en leefsituatie. We stellen vast wat u eventueel aan zorg nodig heeft. Vervolgens kijken wij naar wat u zelf aankunt en wat uw huisgenoten aan zorg kunnen opbrengen. Het CIZ levert zelf geen zorg, maar neemt alleen een indicatiebesluit dat aansluit bij uw persoonlijke situatie.

Gebruikelijke zorg

Zorgen voor elkaar

In eerste instantie kijken we of de extra zorg binnen het eigen gezin of het eigen huishouden is te regelen. Als een van de gezinsleden uitvalt, is het immers heel gewoon dat de anderen taken overnemen. Dit noemen we gebruikelijke zorg.

AWBZ-zorg komt pas in beeld als uw huisgenoten de noodzakelijke zorg niet op een verantwoorde manier kunnen bieden of daar te zwaar door worden belast. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van AWBZ-vergoeding wanneer een zorgvraag gaat om:

- huishoudelijke hulp terwijl de zorgvrager een gezonde partner of andere volwassen huisgenoot heeft.
- opvang voor kinderen omdat een van beide ouders is uitgevallen; als de andere ouder geen gezondheidsproblemen heeft, wordt verwacht dat hij of zij de opvang regelt.

In deze brochure leggen we u kort uit in welke situaties er sprake is van gebruikelijke zorg. Ook maken we het verschil met mantelzorg duidelijk en geven we aan wanneer professionele zorg in beeld komt. Zo kunt u zelf alvast uw eigen situatie inschatten.

De zorg voor het huishouden

Als een van de gezinsleden uitvalt, is het heel gewoon dat de anderen taken overnemen. Bij die gebruikelijke zorg moet u denken aan dagelijks terugkerende taken als het verzorgen van de maaltijden, boodschappen doen en het verrichten van huishoudelijk werk. Ook stofzuigen, de was doen en bedden verschonen vallen hieronder. Als uw huisgenoot deze werkzaamheden om een goede reden niet kan uitvoeren – hij of zij heeft bijvoorbeeld zelf een handicap – kan er alsnog een indicatie voor AWBZ-zorg worden afgegeven. Een drukke baan of studie is geen reden om niet voor het huishouden te kunnen zorgen; overbelasting als gevolg van de ziekte of handicap van een van de gezinsleden wel. Woont u alleen, dan is er dus geen sprake van gebruikelijke zorg.

Ouders zorgen voor hun kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Ze kleden hun kinderen aan en brengen ze naar school. Een kind moet verzorgd en begeleid worden. Wordt een kind kortstondig ziek, dan wordt het

door de ouders verzorgd. Valt één van de ouders uit, dan neemt de ander het over. Een eventuele zorgverlofregeling biedt daar mogelijkheden voor. Als die er niet is, dan is de ouder aangewezen op bijvoorbeeld buitenschoolse opvang of een crèche. Soms zijn deze mogelijkheden maximaal benut, maar zijn ze toch niet afdoende. Voor een beperkte tijd is er dan een indicatie voor AWBZ-zorg mogelijk waardoor ouders een korte tijd ontlast worden. In die tijd kan de ouder (voor als het langer gaat duren) op zoek gaan naar een alternatief buiten de AWBZ om.

Als een kind, door een handicap of stoornis, meer dan de voor zijn leeftijd gebruikelijke begeleiding nodig heeft, kan er wel recht op AWBZ-zorg zijn, tenzij de ouders dit vrijwillig op zich (kunnen) nemen.

Kinderen helpen mee

Als kinderen groter worden, kunnen ze geleidelijk bij meer kleine huishoudelijke karweitjes meehelpen. Gezonde kinderen van 4 tot 12 jaar kunnen bijvoorbeeld helpen met opruimen. Kinderen vanaf 13 jaar kunnen hun kamer opruimen en stofzuigen. Vanaf hun achttiende verwachten we dat ze huishoudelijke taken uitvoeren die te vergelijken zijn met die van een eenpersoons huishouden. Vanaf 22 jaar worden ze als volwassenen beschouwd en moeten ze in staat zijn een huishouden te runnen en u volledig te vervangen. Zijn ze niet gewend om mee te helpen in de huishouding, dan is het mogelijk om voor korte duur huishoudelijke verzorging te krijgen vanuit de AWBZ. Die is dan puur bedoeld voor het aanleren van huishoudelijke taken.